

Kupujte VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

VOLUME XXVI.—LETO XXVI.

CLEVELAND, OHIO, FRIDAY (PETEK), JANUARY 8, 1943.

ŠTEVILKA (NUMBER) 5

RUSKE ARMADE ZAVZELE 61 NADALJNIH KRAJEV

Bežeči Nemci požigajo za seboj vasi ter dinamitirajo pota in mostove.

V RUSIJI SE BO NAJBREŽE RAZSULA VSA NEMŠKA BOJNA SILA

MOSKVA, 7. januarja — Na prednjoč z ogromnim razmahom, so vohale sovjetske armade tekom noči skozi trge in vasi, ki so bile doslej v oblasti Nemcev, neprestano napadajo s pehoto, konjenico, tanki in z vojnimi letalci. Samo na Kavkazu in ob Donu so zavzele sovjetske čete večeraj 22 mest, trgov in vasi.

Po 5,000 nemških izgub na dan. Nemške izgube na ubitih in ujetih, ne vstevši ranjenec, znašajo povprečno po \$5,000 mož na dan. Poleg tega so ogromne izgube nemškega vojnega materiala. Nemci imajo vedno manj upanja, da bi ojačili svoj položaj, ker Rusi vedno bolj ogrožajo njihove glavne komunikacijske črte.

Na kavkaški fronti Rusi napolnijo Rostovu v smeri od bogatih oljnih polj ter so napredovali že 25 milj od Prehladna-je. Ruska zmaga na Kavkazu. Na Kavkazu so Rusi v središčnem nočnem napadu naskočili in zavzeli neki velik kraj, čigar imena poročilo ne navaja. Tu so pobili Rusi 600 Nemcev, zajeli 200 ujetnikov, 28 tankov, sedem oklopnih avtov, 21 topov, 74 strojníc, 33 zakopnih min, 160 trukov in velike množine živil, municije in drugih potrebščin.

Zavezniki pogreznili dva transportna parnika in sestrelili 18 japonskih letal

Nemci v Tunisu pa so iztrgali Angležem višine, ki so jih zavzeli Angleži dan poprej. — Odkok nemških padalcev za zavezniškimi črtami v Alžiriji.

Zavezniški glavni stan v Avstraliji, petek, 8. januarja. — Svoj sedmi poizkus, da bi izkrcali ojačenja na Novi Gvineji, so plačali Japonci s pogreznjenjem dveh svojih velikih transportnih parnikov, katerih eden je bil natrpan z vojaštvom, in z 18 bojnimi letali, ki so bila sestreljena po zavezniški zračni sili. Bombardiranje japonskega konvoja. Dočim zavezniški bombniki brez prestanka bombardirajo v bližini Lae japonski konvoj, sestojajo iz desetih parnikov, so ameriške in avstralske čete dovršile obkolitev Japoncev pri Sanamandi.

Boji v severni Afriki. Zavezniški glavni stan v severni Afriki, 7. januarja. — Zavezniški komunikacije naznanja, da so bile angleške čete prve armade pogane z Jebel Azzag grčevja, katerega so zavzele prejšnji dan ter ga en dan držale. Angleži so napadli in zavzeli višine v tork, drugi dan pa so Nemci izvedli protinapad ter zopet pridobili izgubljeno ozemlje.

Odkok nemških padalcev. Za zavezniškimi četami v Alžiriji so odskočili na zemljo nemški padalci in nek domači vojniki. Zavezniški so padalce položili in zaprli, vodnika-domačina pa so ustrelili na glavnem trgu. Zavezniški bombniki so napadli Kairouan, kateri kraj leži 75 milj južno od Tunisa in 30 milj zapadno od Souse. Poleg tega so zavezniški bombniki bombardirali tudi vsa oasična pristanišča v Tunisu.

Kupujte vojne bonde in vojno-varovalne znakke, da bo čimprej poračeno očišče in vse, kar ono predstavlja!

Slavni znanstvenik in Jugoslovčan — Nikola Tesla umrl

Iznajditelj je ućakal visoko starost 85 let. — S Teslo je legel v grob mož izrednih zmožnosti.

Nikola Tesla, slaven iznajditelj na polju elektricitete in po rodu Jugoslovčan, je umrl nocoj v visoki starosti 85 let. Pokojnik je bil iznajditelj modernih metod generacije in distribucije električne energije. Tesla, ki je bil sin pravoslavnega svećenika, je bil rojen dne 10. julija 1857 v Smiljanu na Hrvaškem. Svoje nauke je dokončal na univerzi v Pragi.

Svojo prvo iznajdbo je iznašel leta 1881 v Budimpešti. Ta iznajdba je bila v izboljšanju telefona. Tri leta pozneje, ko mu je bilo 27 let, se je preselil v Zedinjene države. Nekaj časa je bil zaposlen pri Thomasu E. Edisonu v Orange, N. J., kjer je delal osnutke motorjev in generatorjev. Toda kmalu se je posvetil proučevanju iznajdb, katerih je naredil ogromno števil.

Njegov princip rotarskega magnetnega polja je vtelesen v aparat, s katerim se prenaša električna energija iz Niagarskih slapov. Dalje je iznašel pokojni učenjak celo vrsto novih dinamo, kondenserjev in drugih električnih aparatov.

Pokojni Tesla je bil samec ter je imel svojo posebno življenjsko rutino. K počitku je odhajal zjutraj ob polsedih, vstajal pa je ob 10:30 dopoldne.

Naj bo ohranjen blag spomin velikemu iznajditelju in velikemu Jugoslovčanu!

Nalepite "stickerje"!

Policija je posvarila vse avtomobiliste, da morajo imeti svoje "stickerje" (A, B in C) za nakup gasolina nalepljene na prednjem oknu svojih avtomobilov. Mnogo avtomobilistov namreč teh listkov ni nalepilo ter vseeno kupujejo gasolin, kar pospešuje prodajo potom "črne borze."

Novoletno darilo

Družino Mr. in Mrs. Maizel, 16719 Grovedown Ave., so vile rojenice obdarile na Novega leta dan z zalo hčerko, prvorojenka. Mati in dete se nahajata v Booth Memorial bolnišnici ter se dobro počutita. Pekliško ime matere je bilo Christine Babich. Čestitamo!

Šest lopovov posililo mlado ženo v navzočnosti njenega moža

Včeraj zgoraj zjutraj je šest mladih lopovov zgrabilo nekega mladega moža, katerega je dvojica držala, dočim so ostali storili silo njegovi mladi ženi v parknem avtomobilu na samotni Hugo Avenue, pri Independence Rd., v bližini velikih je-klarn.

Mlada žena je družabnica v neki gostilni na W. 25. cesti, kraj se je njen mož večeraj zjutraj ob dveh z njo sestal, ko je žena končala s svojim delom, naktar sta šla v neko restavracijo. Onih šest fantov, ki so bili prej tudi v oni gostilni, jima je sledilo v restavracijo, in ko sta odšla, so odšli tudi oni za njima.

Kako je bil izvršen zločin. "Dva izmed njih sta me držala, dočim so ostali štirje ostali z mojo ženo v avtomobilu," je povedal policiji mož, ki je komaj 19 let star. "Kmalu nato sta prišla dva iz avtomobila, ki sta me prišla, naktar sta stopila v avtomobil ona dva, ki sta me dotlej držala."

SLIKAR HINKO SMREKAR USTRELJEN KOT TALEC

Profesor dr. Furlan je prejel te dni poročilo iz domovine, da so Italijani ustrelili kot talca znanega slovenskega slikarja, Hinko Smrekarja. Poročilo pravi, da je bil Hinko Smrekar bolan, da ni mogel niti stati pokonci, pa vendar so ga ustrelili.

Pokojnik je bil zelo zaveden Slovenec in je bil radi tega preganjan in zaprt v prvi svetovni vojni.

Gen. Mihajlović obeta Nemcem šilo za ognjilo

General naznanja iz svoje glavnega stana, da bo tako postopal z Nemci, kakor postopajo slednji z Jugoslovanci.

KAIRO, Egipt, 7. januarja. — George Crawley, Reuterjev poročevalec, naznanja, da je izdal general Mihajlović iz svoje glavnega glavnega stana izjavo, da bo tako postopal z nemškimi vojniki in civilisti v Jugoslaviji, kakor postopajo slednji z Jugoslovanci, ako Nemci ne prenehajo s svojimi grozodejstvi v Srbiji.

General Draža Mihajlović je izjavil, "da je Nemčija, boječa se splošnega upora v Jugoslaviji v slučaju razsula Italije, poslala nadaljnje tri divizije svoje vojaštva v našo okolico, kjer je zdaj devet nemških divizij. "Italijani imajo v Jugoslaviji osemnajst divizij, Bolgari sedem, Madžari pa šest," je rekel general Mihajlović.

Vile rojenice

Vile rojenice so se danes zjutraj ob 4. uri zglasile pri družini Frank in Helen Jesenovec, 5416 Homer Ave., ter pustile 8 in pol funta težkega sinčka, prvorojenka. Mlada mama je hčerka družine Mr. in Mrs. Koci, iz Wickliffe, O., oče pa sin družine Mr. in Mrs. Jesenovec, Prosser Ave. Mati in dete se nahajata v Women's bolnišnici. — Čestitamo!

Napredne Slovenke

Pretelko soboto so imele Napredne Slovenke, št. 137, SNPJ svojo prvo veselico v letošnjem letu. peselja je bilo toliko, da so takoj sklenile prirediti še eno zabavo in sicer se bo vršila jutri večer v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. Za ples bo igral John Peconov orkester, kar se pa tiče postrežbe, pa bo veselčni odbor gledal, da ne bo ničesar manjkalo.

Nagla smrt

Nanaglomla je preminil Joseph Prusnik, star 73 let, stanujoč na 15012 Sylvia Ave., pri družini Marinić. Pogreb ima v oskrbi Joseph Zele in sinovi pogrebni zavod. Več bomo poročali jutri.

Občni zbor S. N. Čitalnice

V nedeljo, 10. januarja -943 se vrši občni zbor Slovenske narodne čitalnice, v čitalniških prostorih, 6417 St. Clair Ave. Pričetek ob 1:30 popoldne. — Članstvo je uljudno vabljeno, da se v obilnem številu udeleži!

V bolnišnici

V Glenville bolnišnici se je podala Josephine Macek, 14614 Sylvia Ave. Podvreči se bo morala operaciji. Želimo ji skorajšnje okrevanje!

Ugodno gospodarsko stanje domačega denarnega zavoda

Iz finančnega pregleda St. Clair Savings & Loan Co., je razviden velik napredek tega zavoda.

Iz finančnega pregleda St. Clair Savings and Loan Co., ki je bil objavljen večeraj v našem listu, je razvidno, da je bilo to leto, leto napredka, kakor ugotavlja še posebej Mr. Paul J. Schneller, tajnik tega denarnega zavoda.

Za \$275,000 vojnih bondov. Potom tega zavoda je bilo prodanih za \$275,000 vojnih bondov, kar je dokaz, da Jugoslovani v polni meri sodelujejo z našimi vojnimi prizadevanji. Iz večeraj objavljenega finančnega poročila je tudi razvidno, da je St. Clair Savings and Loan Co., kupila za \$100,000 vojnih bondov.

Izdanje 170 posojil. Tajnik Mr. Schneller dalje poroča, da je bilo tekom leta danih 170 posojil v znesku \$550,000. Ta vsota je zelo značilna, če pomislimo, da so nove gradnje skoro popolnoma prenehale. Zaradi zmanjšane povpraševanja po posojilih se pričakuje, da se bo leta 1943 toliko več investiralo v vojne bonde in da se bo višala tudi gotovina. S štednjem in vlaganjem se bo vsekakor nadaljevalo v isti meri kakor leta 1942, ko je bilo 323 novih hranilnih vlog ter so znašali skupni dohodki od vlog približno \$700,000.00.

Prirastek rezerve

Tekom leta 1942 je bil zavodu omogočen znaten dodatek v rezervni sklad, tako da je zavod pripravljen na vsako eventualno krizo.

Tajnik dalje poroča, da poleg znatnih dodatkov k rezervi, so bile tudi vsem hranilnim vlogam kreditirane 3-procentne obresti na leto, dočim je bila izplačana delničarjem dividenda po \$2 za vsako delnico, iz česar je razvidno, da je St. Clair Savings and Loan Co., storila tekom leta 1942 naši okolici velike usluge.

Postrežba v bodočnosti

Vodstvo zavoda zatrjuje, da bodo ljudje te okolice v bodočnosti še bolj postreženi, ker so bile dodane zavodu še nadaljnje posluje, od katerih bo imela korist naša slovenska javnost kot celota.

Naslov vojaka

Pri vojaki se nahaja F. Vidmar, sin poznane družine Mr. in Mrs. F. Vidmar, 1038 E. 74 St. Pozdravlja vse svoje prijatelje ter se priporoča, da mu pišejo na sledeči naslov: Pvt. F. Vidmar, 1125 Tech. Sch. Sq. (Sp.), Flight 231, B.T.C. 9, Miami Beach, Fla.

Seja C. U.

V soboto, dne 9. januarja, 1943 se vrši v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. redna mesečna seja Cankarjeve ustanove. Pričetek ob 8. uri zvečer. Odborniki in zastopniki so vabljeni, da se v obilnem številu udeleže.

SEJA DI. NAPREDEK, št. 132

A. B. Z. Clane in članice društva Napredke se vabi, da se udeležijo seje, danes zvečer ob 7:30 v S. Društvenem Domu.

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bondov in vojno-varovalnih znak!

VELIKA POSLANICA PREDSEDNIKA ROOSEVELTA NOVEMU KONGRESU

Ogromen aplavz ob imenovanju borbenih voditeljev treh zavezniških narodov: Churchilla, Stalina in Čiangkajšeka.

"UDARILI BOMO TRDO IN NACIFASISTI BODO DOBILI TO, KAR SO ISKALI," JE REKEL PREDSEDNIK ROOSEVELT

Predsednik Roosevelt je govoril večeraj novemu kongresu svojo poslanico ter izjavil, da se mora po vojni ustanoviti socialna varnost za vse, trajen mir in stalno zaposlitev za ameriške vojake in mornarje, ki se bodo vrnili iz vojne. — V splošnem je bila predsednikova poslanica v kongresu ugodno sprejeta ter ni proti nji od nobene strani nobenih ugovorov.

Pravica do dela

"Ako govorite z našimi mladimi mošči in ženami," je rekel predsednik, "boste dognali, da hočejo vsi ti delati in so prepričani, da imajo pravico do dela, katere pravice niso dobili njihovi očeti, ko so se vrnili iz prve svetovne vojne."

Silen aplavz zbornice in galerije

Kongres in galerija sta mu zlasti silno aplavdirala, ko je predsednik imenoval v svojem govoru Anglijo in Kitajsko in herojsko borbo Sovjetske Rusije. "Mi pozdravljamo naše zavezničke kot naše prijatelje," je rekel predsednik. "Mi se klanjamo borbenim voditeljem naših zavezničkov — Winstonu Churchill, Josipu Stalinu in maršalu Čiangkajšek. Med voditelji združenih narodov vlada resnično sloga."

Po Nemčiji bodo padli trdi udarci

"Jaz vam ne morem prerokovati. Jaz vam ne morem povedati, kje bo padel prihodnji udarec združenih narodov v Evropi. Toda mi bomo udarili, in trdo udarili v Evropi. Ne morem vam povedati, ali bomo udarili skozi Norveško, skozi Nizozemsko, skozi Francijo ali skozi Sardinijo in Sicilijo, ali morda skozi več točk hkrati. Toda toliko vam lahko povem, da ne glede na to, kaj in kje bomo udarili, bodo istočasno udarili s kopnega in iz zraka tudi Rusi in Angleži, in — udarili trdo."

Velika zmota nazifašistov

"Hitler in Mussolini bosta takrat doumela vso ogromnost svoje zmote, ko sta mislila, da bosta imela vedno superiornost v zraku, kakršno sta imela, ko so bila bombardirana mesta Varšava, Rotterdam, London in Coventry. Njune superiornosti v zraku je za večno konec. "Da, nacisti in fašisti bodo zdaj dobili to, kar so hoteli in iskali."

Ko je predsednik obljubil, da bo tudi z Japonsko sklenjen obračun, je orisal naš vojni program in njegovo izvedbo. Ogromnost ameriške produkcije. "Leta 1942 smo producirali 56,000 vojnih vozil, kakor tankov in motorizirane artilerije. Leta 1942 smo producirali 670,000 strojníc, to je šestkrat več kakor leta 1941. Topov za obrambo proti tankom smo producirali leta 1942 21,000, to je šestkrat več kakor leta 1941. Za puške in samokrese smo producirali 10 in en četrtilijonov."

jarde nabojev, to je petkrat več kakor leta 1941 in trikrat več kakor za časa prve svetovne vojne.

Dalje smo producirali 181 milijonov artilerijskih izstrelkov, kar je 12krat več kot leta 1941 in desetkrat več kot za časa prve svetovne vojne.

Arzenal demokracije se je obnesel

Arzenal demokracije dobro deluje.

Leta 1942 smo producirali 48,000 letal, kar je več kot jih morejo producirati Nemčija, Italija in Japonska skupaj.

Naše oborožene sile štejejo danes sedem milijonov mož, od katerih jih je milijon in pol že na vseh svetovnih bojiščih.

Razorožitev agresorjev

Predsednik je nato izjavil, da se bo po tej vojni poskrbelo, da bodo Nemčija, Italija in Japonska razorožene in da bodo tudi ostale razorožene.

Angleški komentarji

LONDON, 7. januarja. — Angleški uradni krogi izjavljajo, da je bil govor predsednika Roosevelta, ki ga je imel pred novim ameriškim kongresom, eden njegovih najboljših govorov. Govor je bilo po vsej Angliji zelo razločno slišati. B. B. C. radijsko omrežje je oddajalo in se oddaja predsednikov govor v 26 jezikih v vse dele sveta.

Nacisti v Berlinu besnijo ter so tako rekoč "zabili" vse radio-postaje, da preprečijo poraženim narodom in tudi svojim lastnim ljudem poslušanje predsednikovega govora.

VELIKO POMANJKANJE OLJA NA VZHODU

Mesta in drugi kraji na vzhodu obali Zedinjenih držav bodo priseljena proglasiti sredi zime šolske počitnice ter zapreti šole, dočim bodo restavracije odprte samo ob gotovih urah, ker je veliko pomanjkanje kurivnega olja. Župljani več župnij pa bodo prisiljeni do začasne združitve, da se bodo lahko shajali v eni cerkvi, mesto vsak v svoji.

Pomanjkanje olja je že zdaj občutno. Šole, ki so kurjene z oljem, bodo morale zapreti svoja vrata ter odložiti pouk do toplejšega vremena, naktar bo pouk v poletju podaljšan ter bodo poletne počitnice toliko krajše.

K vojakom

Strica Sama je šel služiti dne 5. januarja Matt Lekan in sicer s prvo skupino fantov 18-19 letnikov iz Euclida. Mladi vojak je sin Mr. in Mrs. Lekan iz Euclida. Lanskega leta v januarju je graduiral iz Euclid Central šole, sedaj pa je pohajal večerno šolo v Fenn College. Pred odhodom k vojakom se je zahvalil vsem fantom in dekletom iz Graphite Bronze Co., ki so mu priredili odhodnico ter za darila. Želimo mu srečen povratek!

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROČNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):

For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:

(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:

(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

DANI SE, DANI...

Howard K. Smith, CBS korespondent in avtor knjige "Last Train from Berlin," je imel v dnevniku "PM" od 4. januarja t. l. članek, v katerem obravnava vojaške operacije jugoslovanskih partizanov.

Smith navaja radio "Svobodne Jugoslavije," ki poroča o velikih prodiranjih partizanov proti Sarajevu v Bosni in proti hrvaškemu glavnemu mestu Zagrebu.

Posebno značilne so sledeče Smithove ugotovitve: Da so poročila radia "Svobodne Jugoslavije" neporečno verodostojna.

Da ljudska osvobodilna armada (partizani) bije presenetljivo velike bitke, ki resno skrbijo osiše ter silno ogrožajo Nedićevo in Paveličevo lutkarsko vladno.

Da se je sedaj "pričela resnično nova faza," v kateri vidimo sedaj "prvikrat pojav, da kak poraženi narod resno ogroža osiše, da zavaruje nazaj okupirano ozemlje."

Dalje polaga Smith veliko važnost na Zbor konstituant, ki se je sestel v dne 26. in 27. novembra 1942 pod predsedstvom Ivana Rybara.

Smith nato opisuje nagel porast demokratične civilne administracije na zopet zavojevanem teritoriju ter poudarja sodelovanje vseh jugoslovanskih narodnosti v novi vladi in v ljudski armadi.

Medtem pa je šla jugoslovanska vlada v Londonu skozi trdo krizo.

V očigled vsesplošne ostre kritike z ozirom na njeno zadržanje napram tem novim silam v notranjosti Jugoslavije in njenega vztrajanja pri podpiranju Mihajlovičeve antijudske politike, je londonska vlada odvrгла enega svojih najslabših članov, ministra zunanjih zadev — Momčila Ninčiča.

Toda Mihajlovič je ostal še nadalje vojni minister, dočim ni bilo v tej vladi nobenih drugih važnejših izprememb.

K temu naj ponovno dostavimo to, kar smo že naglašali: Mi Slovenci, ki smo imeli itak samo dva ministra, smo še od teh dveh enega izgubili: ministra Snoja ni v novem kabinetu. Poleg Snoja pa je moral iti tudi minister dr. Sava Kosanović, hrvaški Srb in eden najnaprednejših, najiskrenjših in najbolj jugoslovansko orientiranih članov prejšnje jugoslovanske zamejne vlade...

V dnevniku "Glasu naroda" z dne 4. januarja t. l. pa čitamo urednikov uvodnik "Kaj je z Jugoslavijo?" v katerem beremo tudi sledeče stavke:

"Jasno je, da se general Mihajlovič bori bolj za Veliko Srbijo, kot pa za Jugoslavijo, ker je v prvi vrsti Srb in obenem vojni minister. Jugoslovanska vlada pa je tudi bolj srbska, kot pa jugoslovanska.

Prejšnji teden je bila jugoslovanska vlada preustrojena in pri tem je glavno, da je bil izpuščen iz vlade vnanji minister Momčilo Ninčič, ki je Vele-Srb in je tudi eden med tistimi, ki je podpisal za nas tako nesrečno rapalsko pogodbo, po kateri je Primorska pripadla Italiji.

Jasne slike o položaju v Jugoslaviji ni mogoče podati. — Znano je samo to, da se partizani bore proti Nemcem in Lahom in se ozirajo na Rusijo, kot svojo rešiteljico, Mihajlovič pa je v tesni zvezi z jugoslovansko vlado, ki o Rusiji noče ničesar vedeti, kar je jasno pokazala, ko je zavrnila ponudbo sovjetskega vnanjega komisarja Molotova, da bi stopila v tesnejše zveze z Rusijo.

Skratka—partizani se bore za narod, Mihajlovič pa za zamejno vladno in — Srbijo."

Jasni se, jasni... počasi, pa gotovo. Upamo, da se bodo razkadle tudi megle, ki se zastirajo pogled tovarišu Moleku pri "Prosveti," da ne bo več zaradi osebnih mrženj do pokretov, s katerimi se morda ne strinja, zaviral voza, ki teče in bo tekel—z njegovo ali brez njegove pomoči!—po svojem kolovozu nevzdržno naprej. — Kakšni so vzroki tega plazja, kdo ga je sprožil in kdo mu vodi

smer, — vse to danes, v tem gigantskem preobličevanju sveta, ne šteje. Plaz je tu; on grmi in bobni na svojem toku ter trga vse pod seboj, kar je na potu njegovi nevzdržni vihrini v dolino.

UREDNIKOVA POŠTA

Napredne Slovenke vabijo

Cleveland, Ohio. — Zaključile smo uspešno eno veselico in slučaj je nanesel, da spet lahko najamemo dvorano in ponovno bomo priredile ples v soboto, 9. januarja, v veliki dvorani Slovenskega narodnega doma. Igrala bo zopet Peconova godba in postrežba bo seveda tudi prvovrstna. Naše kuharice znajo v resnici pripraviti okusen prigrizek.

Potreba darovati v dobrodelne in vojne namene bo vsakim dnem večja in društva so prva postojanka, kamor se vsakdo s prošnjo obrne. JPO—SS in na novo organizirana organizacija SAMS (Slovenski ameriški narodni svet) bosta šele pričeli kampanjo za zbiranje prispevkov.

Ako si bo naša blagajna dovolj opomogla, se bo tudi naše društvo lahko ponovno izkazalo z izdatnejšo vsoto. Lahko bomo

sledile našima bratskima društvoma št. 5 in št. 28 S. N. P. J. Ti dve društvi sta za začetek že storili svojo dolžnost in drugi jim moramo slediti.

Danes ne pomeni veliko kako veliko blagajno ima društvo, temveč koliko je pri volji iz te blagajne prispevati. Posebno nam mora biti odprto srce in dobrodelne roke do svoje rojstne domovine, ako bo ta kedaj reorganizirana po vzoru demokratične vlade.

Na tem mestu se lepo zahvalimo za poset Westsidečanov. Človeku kar dobro dene, če vidi, da pride kaka skupina od kje druge v goste. Ti naši gosti so bili zakonca Frank Železnik, znan gostilničar in zakonca O. blak. Tudi bližnja društva so nas obiskala v lepem številu.

Vsem lepa hvala za obisk. V imenu društva Naprednih Slovencev št. 137 SNPJ, vas zopet vabi v soboto,

A. Simcic, tajnika.

Vzgojno vprašanje v Nedičevi Srbiji

LONDON, 29. decembra (Radio prejemna služba) — V teku oddaj v srbohrvaščini je citiral govornik nemško časniški agenturo "Trans-Ocean," ki poroča, da je Nedič v svojem zadnjem govoru pozval vse upravne oblasti, naj zatro vse anglofilске elemente na srbskem ozemlju.

Ministrstvo prosvete pa razglasi potrebo obnovitve srbske kulture. To je le poskus vpreči v Hitlerjevo propagando ves vzgojni aparat v Srbiji. Prosvetni naj širijo njegovo mrabno ideologijo, a uporno mladino naj se preganja.

Na beograjski univerzi je 34

profesorjev v znak protesta zapustilo svoje katedre.

Govornik londonskega radia povdarja, da so ukrepi vzgojnih oblasti diktirani od Nemcev — saj so Paveličeve oblasti na Hrvaškem tudi izdale slične naredbes.

Zaključil je z naslednjim svarilom: "Naj Hitlerjevi pomagači pri nas ne pozabljajo, da kvizlinška zalega ne bo usla služeni kazni in da so nekateri izmed njih že začeli plačevati za svoje grehe. Zadnji je plačal japonski kvizling v Mandžuriji, ki je usmrtil več svojih in japonskih "sodelavcev", zastrupil vso svojo rodbino in končal s samomorom."

Mržnja Jugoslovnanov napram osišču neprestano narašča

LONDON, 22. decembra (Poselno poročilo dopisnika bostonskega "Christian Science Monitor"—a E. Berg Holt-a) — Poslednje vesti iz Jugoslavije poročajo o naraščajočem odporu hrvaškega naroda napram dr. Ante Paveliču, hrvaškemu kvizlingu, njegovim pripadnikom in vsem silam osiše.

Najbolj razveseljuje je v sedanjem položaju na Hrvaškem dejstvo, da so se v zadnjem času pogosto združili hrvaški in srbski patrioti v cilju skupnega nastopa in boja proti osišču — kljub ogromnim naporom nacističnih oblasti, da poglobijo razdor med obema narodoma in tako olajšajo in izboljšajo svoj položaj.

Del svobodoborcev na Hrvaškem — neznano je ali gre za Srbe ali Hrvate — se je podredilo jugoslovanskemu ministru, generalu Draži Mihajloviču.

Srbski ministrski predsednik, general Milan Nedič, je ravno zdaj začel z novo akcijo napram organizaciji generala Mihajloviča. Verjetno je, da sedanje so razmerne neaktivnosti generala Mihajloviča, ne smatra za dokaz slabosti ali pomanjkanje ljubezni do domovine, kar trde različni krogi, temveč da jo pripisuje želji generala, ohraniti svoje vojaške sile za najugodnejši čas njegovega boja za svobodo.

Razpod med Nedičevci

Dočim vodeče osebnosti Nedičevega režima odkrito nastopa-

jo proti generalu Mihajloviču, je videti, da nekateri izmed manj važnih uradnikov Mihajloviču niso nenaklonjeni. Tukajšnji opazovalci mislijo da je ravno to dejstvo najbolj razburilo druge stranke patriotov, ki so zvedeli o tem prijateljstvu, a niso uvideli, da so nekateri izmed navideznih Nedičevih prištev, dejansko njegovi nasprotniki.

Ako je ta ocena pravilna, potem je spor v nekaterih zavezniških krogih, ki je nastal v zadevi generala Mihajloviča in drugih patriotov, edino le osišču koristen. To nespornost je v Jugoslaviji in izven nje more biti v dobro edino le politiki oseče.

Ravno tako kakor trpi Nedičeva vlada zaradi nezanesljivosti uradništva, tako ima tudi dr. Ante Pavelič, hrvaški kvizling, velike težave v svoji organizaciji. Eden izmed njegovih ministrov je pred kratkim javno priznal, da obstoje homatije in zapletljaj v vrstah dobrobrana, Paveličeve redne vojske. Izjavil je, da bo treba razrešiti te zapletljaje z "vpoklicom v službo novih častnikov in novega moštva".

Strahovi vlada na Hrvaškem

Z vsa jasnostjo je videti, da Paveličev režim ne more več zaupati nikomur in se naslanja edino le na teroristično organizacijo ustašev, ki so zdaj njegova edina zanesljiva opora.

Drug Paveličev minister,

Solc, je nedavno poslal poziv dr. Vladku Mačeku in članom Hrvatske Seljačke Stranke, naj povežejo svojo usodo z "Neodvisno Hrvaško".

Poziv je ostal seveda brez odgovora. Mnogi izmed pripadnikov dr. Mačeka so v vrstah partizanov in razdirajo železniške in poštne zveze ter napadajo čete osiše in ustaške oddelke — v neizprosnem boju proti osvovjevalcu.

Zanesljiva poročila trde, da Hrvati prav kakor Srbi zaposlujejo veliko število Italijanov in tudi Nemcev, ki bi bili osišču potrebni drugod, posebno zdaj, ko se afriška ofenziva razvija ugodno za stvar zaveznikov.

Neznano je v koliko jugoslovanski uporniki sodelujejo z omini v sosednjih zemljah. V Južni Srbiji, ki je bila priključena Bolgarski, so nekateri Bolgari vršili zverstva proti Srbom, toda osišče govori tudi o britanskih agentih in komunistih, ki so bili aretirani v raznih krajih na Bolgarskem, vključno Sofiji. Nekateri izmed njih so bili v zvezi z jugoslovanskimi partizani.

Navdušenje za Rusijo

Odpor Bolgarov proti osišču je pripisati predvsem popularnosti Rusije, ki je Bolgarsko osvobodila izpod turške jarma, in gospodarskim težkotam, povzročenim po Nemcih, ki so pograbili ogromen delež poljedelskih pridelkov na Bolgarskem.

V preteklih šestih mesecih, je Bolgarska baje izvozila skoro petino več svojih pridelkov nego v istem času preteklega leta. Zaloge so se zmanjšale in so zdaj, po žetvi, ki je bila izpod povprečne manjša nego prej.

Med bolgarskimi kmeti radi tega nezaupanje in nezadovoljnost zavzemata čedalje večji obseg, prekupčevanje z živili, špekulacija in draginja pa naraščajo vsopredno s padanjem vrednosti leva.

Drug sosed Jugoslavije, Albanija, razpolaga s precejšnjim številom partizanskih skupin v severnem centralnem in južnem delu ozemlja. Upati je, da bosta izjavila Hull in Edena pripomogli k ojačenju patriotskih odločkov v tej deželi. Toda Jugoslavija in Grčija proučujeta zelo pazljivo oba izjavi, boječ se, da ne bi anglo-saški demokratijski podpirali takih albanskih teritorialnih aspiracij, ki bi šle na škodo teh dveh dežel.

Spori za mejo

Pretirane teritorialne ambicije nekaterih balkanskih narodov najbolj ovirajo učinkovito sodelovanje vseh narodov na Balkanu. Nekateri albanski krogi so močno prevzeti radi tega, ker je osišče odstopilo kosovsko oblast jugoslovanskega ozemlja takozvani albanski državi.

Popolnoma pri tem pozabljajo, da je bil edini namen te obmejne korekture, povečati kolonialno poset Italije na Balkanu in obenem odtrgati Srbiji kosček ozemlja — Nedičeva marionetna država je imela biti čim manjša.

Rzmerje v tem predelu Balkana so še bolj zamotane zaradi tega, ker Grki že od nekdaj zahtevajo zase del južne Albanije — oni del namreč, katerega so bili zasedli v teku svoje zimske kampanje pred dvema letoma. Grki zahtevajo, da se ta del Albanije iz etnografskih razlogov priključi provinci severnega Epira.

Ko že govorimo o Grčiji, naj omenimo tudi, da na njenem ozemlju aktivnost partizanov ne prestanto narašča. Nekatera poročila objavljena v Londonu trde, da je partizansko vojskovanje zavzelo tak obseg, da je osišče poslalo v Grčijo od 10 do 12 divizij, ki so zdaj stalno na-

Janko N. Rogelj,
gl. predsednik ABZ:

Kvišku, slovenska srca v Ameriki!

Slovenski narodni kongres je za nami, a ogromno delo je pred nami. Moje misli po kongresu so pri delu, katero čaka vsakega Slovenca in Slovenko v Ameriki. Slovenski ameriški narodni svet je porojeno dete tega kongresa, a sedaj je naša naloga, kako življenje bo živelo to dete. Sedaj je čas, da preskusimo samega sebe, če smo dovolj močni in veliki, da vztrajamo pri naši zaobljubi, da bomo skupno delali kot celota slovenskega naroda v Ameriki.

Kvišku, slovenska srca v Ameriki!

Vsaka slovenska naselbina, vsaka slovenska skupina, vsaka slovenska hiša, vsak Slovenec in vsaka Slovenka, vsi smo poklicani, da delamo, vztrajamo in žrtvujemo. To je naša skupna zadeva, dolžnost in naloga. V teh resnih in odločilnih časih veljajo tudi za naš ameriške Slovence besede iz dr. Krekove oporoke:

"Vi vsi, ki ste seme izkrvavljenega naroda, mislite le eno:

kako boste združili vse svoje zmožnosti, vso svojo ljubezen in vse svoje srce posvečali jugoslovanski državi, za njen procvit, kulturo in blagostanje."

Da, ameriški Slovenci smo tudi seme izkrvavljenega slovenskega naroda onkraj morja. Vse kaže, da je nevidna usoda hotela, da je nekoliko tega semena padlo na svobodna ameriška tla, kjer je vzkilo v nov narod — Ameriški Slovenci. Mi smo tukaj, svobodni in močni, če smo složni in strpni. Če so našemu narodu v domovini zavezane roke in zamašena usta, naša sveta dolžnost je, da govorimo mi v imenu tega naroda, dokler ne bo ta narod svoboden in prost, da bo sam govoril.

Zastopniki ameriških Slovencev na Slovenskem narodnem kongresu v Clevelandu so izvolili in potrdili odbornike Slovenskega ameriškega narodnega sveta, ki so danes, rekel bi: nekaka vlada, ki bo govorila za naše ljudi onkraj morja. SANS bo danes obhvelal našo ameriško vladu v Washingtonu ter zastopstva drugih vlad o potrebah in ciljih zaslužnih Slovencev v domovini, dokler sami ne bodo mogli govoriti.

Da se bodo uresničili cilji in načrti našega započetege dela, treba bo poštovanja in denarja. Ako tega nismo pripravljati dati, potem bo uspeh SANS — neploden.

Vsi na delo!

Poleg Slovenskega ameriškega narodnega sveta imamo Slovenci v Ameriki tudi slovensko sekcijo Jugoslovanskega poslovnega odbora.

Mi imamo sedaj dve organizaciji, obe sta naši, obe sta potrebni, obe potrebujejo denarja. Niti ene niti druge ne smemo zanemarjati, obe moramo podpreti kot združeni ameriški Slovenci!

Globoko v slovenske žepa bomo morali poseči, vsako slovensko društvo, klub ali skupina bo morala odgovoriti z denarjem. Za vzgled vzemite društvo Lunder Adamič št. 28 SNPJ v stanjena tam, katerim je treba prišteti tri ali štiri v Albaniji in morda 15 do 20 v Jugoslaviji.

Novo uporno gibanje na Grškem je povzročilo osišče s svojimi poskusom, da vvpokliče celokupno za delo sposobno moško prebivalstvo k prisilnemu zidanju fortifikacij na obalah.

Mnogo je Grkov, ki so raje pobegnili v planine. Nikakor nečejo proti svoji volji postati o-

Clevelandu, Ohio, ki je na letni seji sklenilo, da daruje za obe preje omenjeni organizaciji vsak član en dolar v letu 1943. To je menda prvo društvo v Ameriki, da je napravilo ta sklep. Društvo šteje 373 članov in članic. In to še ni vse! Končni sklep društva je bil, da se prispeva še iz društvene blagajne vsota, da bo skupni prispevek \$500.00, to je: za JPO—SS \$250.00 in za SANS \$250.00.

Člani in članice društva Lunder Adamič vam kličejo preko širne Amerike: "Kvišku srca, bratje in sestre, živimo v velikih in zgodovinskih časih, ko nemirna slovenska kri odpira človeška srca onih ameriških Slovencev, ki so seme izkrvavljenega naroda onkraj morja. Bolj blagoslovljeno je delo onega, ki daje, kot je delo onega, ki sprejema. Dajte in dajte, kot še nikoli niste dajali. Pomagajte, rešujte in celite rane, kot da pred vami prosijo in joče vaša lastna mati, da iztisne iz svojega suhega telesa zadnjo kapljo poživiljajoče krvi v uteho umirajočega sina. To je boj za življenjski obstanek; tu je samo vprašanje, če daš, da rešiš življenje; ali ne daš in stopiš preko mrtvega trupla svojega brata. Tu je vprašanje, ali želiš svojemu narodu onkraj morja isto svobodo in demokracijo, katero sam uživaš: ali se boš zlobno nasmešnil in z zanikanjem pljunil na tisto slovensko zemljo, ki ti je dala življenje. Kri ni voda! Kri naše krvi se razliva preko slovenske zemlje in napaja pogorišča naših vasi, kjer je slovenska pesem, sveta narodova beseda, stisnjena za zamašena usta.

"Kvišku srca, bratje in sestre, mi smo že plačali prvi narodni davek, plačajte ga tudi vi, da boste nam enaki, ki se zavedamo nesreče, katera je zadela našo rodno zemljo."

Brat ali sestra, stopi na društveno sejo, tvoja bratska dolžnost je, da spregovoriš takoj, ker potreba je tako nujna in ne odlašaj za drugo sejo.

Daj, brat, daj; pomagaj sestral!

Nemci ne zaupajo nikomur

LONDON, 4. januarja (Radio prejemna služba) — Nemška in italijanska zasedbena oblast je izgnala iz Soluna vse tuje konzule, vključno turškega, madžarskega, rumunskega in Vichyskega konzula.

Poslednji navedeni je svoje časno poročal iz Soluna v Berlin dragocene podatke o izkrcanju britanskih čet, danes pa se Hitler boji, da ne bi konzul njegovih zaveznikov pošiljal koristnih informacij zedinjenim narodom.

POCENI AVTOMOBILI

NEW YORK, 7. januarja. — W. C. Crawford, predsednik organizacije National Association of Manufacturers, je napovedal, da bo tokom vojne v metalurgiji takšen razvoj, da se bo že 15 do 18 mesecev po vojni prodajalo lahke osebne avtomobile za celo \$400. Crawford, ki je tudi predsednik Thompson Products Inc., je dalje dejal, da bodo po tej vojni avtomobilisti vporabljali najfinejši octane gasolin, ki se zdaj vporablja za pogon motorjev bojnih letal.

BONDS

BUY BOMBERS

V. KLEMENČIČ:

Ko so Francozi ustanovili Ilirijo

Francozi so bili namreč na skrivaj nahujskali ljudi, naj Francozom škodujejo, kjer je mogoče. Preskrbeli so jim tudi orožje.

Tako se je zgodilo, da so zlasti na Dolenjskem napadali kmetje francoske vojske iz zasele in jih mnogo pobili. Francozi so se kruto maščevali nad prebivalstvom. Požgali so jim vasi, zaplenili živino in brez sodbe ustrelili vsakega, pri katerem so našli orožje.

Pa vsi ti nemiri so se kmalu poglobili. Napoleonov namestnik maršal Marmont je uvedel v Ilirijo red in mir. Francozi so se izkazali kot razumni gospodarji, ki žele ljudstvu le dobro. Odpravili so del kmetijske tlake, češ, vsak človek naj ima osebno svobodo. Uvedli so državni davek, ki je znašel eno tretjino desetine. Ostalo desetino pa so nameravali postopoma odpraviti.

Skrbeli so za dobre ceste in varnost na njih. V tistih časih je bilo pri nas mnogo razbojnikov — imenovali so jih rokovenjače. Napadali so trgovce, popotnike in vlamljali v hiše.

Francozi žandarji (orožniki) so jih neusmiljeno preganjali. Najhujše zločince so obešali na prometnih krajih in jih puščali, da so njihova trupla razpadala.

To je pomagalo. Pravijo, da je bilo na cestah odslej tako varno, da je človek nosil brez skrbi denar na odprti dlani.

Posebno so Francozi skrbeli za šole. V Ljubljani so ustanovili visoko šolo. Na ljudskih šolah, pa tudi na gimnaziji, so pod Francozi poučevali v slovenščini. Prvega slovenskega pesnika Valentina Vodnika so imenovali za gimnazijskega ravnatelja in nadzornika ljubljanskih ljudskih šol. Da bi odpravi pomanjkanju slovenskih šolskih knjig, jih je sam več spisal.

Tako so naši kraji vedno bolj napredovali. Ljudje so pozabili nevednosti, ki so jih morali prestajati v začetku in vzljubili Francoze. Škoda, da so po štirih letih morali oditi.

S tem je bilo konec Ilirije in našemu ljudstvu so zopet zavladali Nemci.

Napoleon je imel velike načrte. Hotel je združiti vse države in ustanoviti veliko zvezo narodov, ki naj bi ji načeloval le en vladar. Ti načrti so se že bližali uresničenju. Z veliko vojsko je šel Napoleon še v Rusijo, da bi jo prisilil k pokorščini.

Tu pa ga je zadela nesreča. Huda ruska zima in glad sta ga skoro uničila.

Po tej nesreči se Napoleon ni več opomogel. Sledil je poraz za porazom, dokler niso Napoleona ujeli in ga preganili na samotni otok, kjer je opuščen umrl.

Jeseni leta 1809 so tudi slovenske dežele prišle pod Napoleonovo oblast. Le Štajerska je še ostala pod Avstrijo. Francozi so pridružili slovenskim pokrajinam še Dalmacijo in večji del Hrvaške in ustanovili novo državo Ilirijo z glavnim mestom Ljubljano.

Mnogo je trpelo naše ljudstvo v teh časih. Preskrbovati je moralo francosko vojsko z živežem, obleko in denarjem. Ko so prišli Francozi v Ljubljano, so zahtevali 50 porcij kruha poleg tega še mesa in vina.

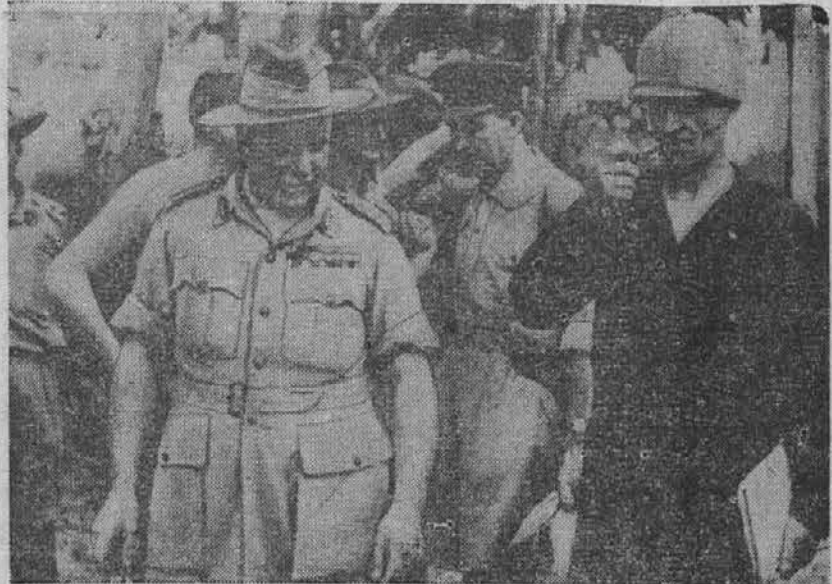
V Novem mestu so terjali meso, vino, moko, maslo, rake, ribe, pa še seno in slamo za konje. Konj niso pasli samo po travnikih, temveč tudi po žitu. Blago so plačevali po cenah, ki so jih sami določali, pogosto pa so dajali kmetom samo potrdila, češ, da bodo plačali pozneje.

Razen z živežem in hrano so morali oskrbovati Francoze tudi z obutvijo in perilom. Tako so terjali od Kranjcev 15.000 parov čevljev, 15.000 srajc, 30.000 rjuh, dalje 96 voz z vprego in 24 konj za četvero konj in 24 konj za kočije.

Poleg tega so naložili še 18 milijonov frankov kontribucije vojne odškodnine.

Tudi Korošcem, Primorcem in raznim mestom, posebno Trstu, so naložili velike davkatve. Se bolj so pritiskali Francozi na tiste kraje, kjer so se jim ljudje upirali in jih zahrbtno

Sestanek zavezniških generalov

Mož na levi je avstralski general Blamey, poleg njega, s pišto v ustih, pa stoji ameriški general Hanford MacNider. General MacNider je dobil osem ran, ko je v njegovi bližini eksplodirala neka japonska granata.

Mladi kuharski vajenci

Na gornji sliki vidimo kuharske vajence, ki so dijaki višje šole v New Yorku.

Priznanje jugoslovanskih kvizlingov

LONDON, 4. januarja (Radio prejemna služba) — Iz radio-oddaje Nedićeve in Paveličeve vlade je razbrati, da postaja položaj jugoslovanskih kvizlingov čedalje težji. Nedić in njegovi okrožni načelniki so postali pravi zvočniki Goebbelsove propagande. Skoro vsak teden govori Nedić proti jugoslovanski vladi v Londonu in tako priznava, kako zelo se narod zanima za poročila iz Londona. Nedić imenuje britanski radio "satanski glas iz Londona".

Okrožni načelnik v Sabcu, Petrovič, se pritožuje, da je celokupna srbska "inteligence" sovražna Nediću.

Iz propagande bivšega ministra Bulovića, ki je specialist za protizidovsko propagando, je videti, da naš narod tudi te nacifasistične ideologije noče sprejeti.

Hrvaške čete se vračajo iz Rusije

New York, 3. januarja (NY-T) — Iz Berna je prišla brzoglavka, da so se hrvaške čete, ki so se vežbale v zaledju ruske fronte, začele vračati domov. Odpoklicane so bile zaradi naraščanja uporniškega gibanja, ki je silno zagorelo, odkar je pritisnil mraz. Italijanske časniške agenture poročajo iz Rima, da bodo te hrvaške čete nastopile proti upornikom.

Dr. Ante Pavelić, predsednik hrvaške vlade, je baje intervjuiral v Rimu in Berlinu radi izdatnejše vojaške pomoči, toda zaman — Nemci so mu odgovorili, da je ne morejo poslati radi položaja na ruski fronti in v Afriki. Italija je sicer poslala par polkov, toda ta pomoč je bila nezadostna.

Dr. Ante Pavelić je nato zaprosil v Berlinu, da mu vrnejo hrvaške čete iz Rusije. Prvi oddelek je baje danes prispel v Zagreb. Na kolodvoru ga je pozdravil dr. Pavelić in dejal med drugim: "Niste prišli nazaj na počitek, temveč zato, da odidete skupaj z Nemci in Italijani v boj proti upornikom."

Kako gospodarijo Nemci v zasedeni Evropi

London, 30. decembra (New York Herald Tribune) — V svoji številki od 30. decembra je prinesel New York Herald Tribune članek o nemškem postopanju na polju narodnega gospodarstva v podjarmljenih deželah. Inter-Allied Information Committee poroča o tem vprašanju v knjižici pod naslovom: "The Penetration of German Capital in Europe".

Nacisti si prisvajajo v zasedenih deželah vse vrednote, in jih razprodajajo v nevtralnih deželah. Njihov prvi cilj v zasedenih ozemljih je, dobiti v roke:

1. kontrolo vseh bančnih in industrijskih podjetij.
 2. urediti izmen denarja tako, da je vsako blago za Nemce skoraj zastoj, za vse druge pa tako predrago.
 3. urediti podelitev hrane, surovin in vsega drugega tako, da uživajo Nemci ogromne predprave.
 4. uvesti na vseh poljih posebne ugodnosti za Nemce, ki plačujejo tudi nižje cene nego pripadniki drugih narodov.
- V Rumuniji so Nemci prevzeli na ta način velik del rumunske industrije. Tudi na Ogrskem so si že prisvojili nekatere banke in velik del industrije. Na Poljskem in Ruskem pa so prevzeli brez odškodnine vsa industrijska podjetja, rudnike, trgovine in mnogo milijonov hektarjev zemlje.

Pomanjkanje delavcev

Dne 8. decembra je javil radio Paris, da je hrvaška delavska zbornica dognala, da se nahaja 40.000 hrvaških delavcev v inozemstvu in da se 200.000 izmed njih nahaja v Nemčiji.

Mali oglasi

PRODA SE

loto, 44 x 140, nahajajočo se na 19770 Lake Shore Blvd., v restriktni okolici za dvo-družinske domove. Vzame se tudi drugo loto v zamenjo.

Dalje se proda drugo loto na Waterloo Rd. in 158 St., 50 x 100. Pripraveh prostor za trgovino; slovenska naselbina. V zamenjavo se vzame cenejšo loto.

Kdor želi, ima sedaj izvrstno priliko za nabaviti si dobro zemljišče po zmerni ceni. Zglašite se pri

JOHN ROBICH
BUILDING CONTRACTOR
18650 Meredith Ave.
KEN. 5152

MOŠKI IN ŽENSKE

za čistit

urade v poslopih ob večerih

Stalno delo. Dobra plača na uro

Zglasite se v ponedeljek

AETNA WINDOW CLEANING CO.
1430 East 27th St.
od Superior Ave.

Izurjeni operatorji

na
BORING MILLS
(Horizontal in Vertical)

ASSEMBLERS
STROJNEGA ORODJA

Plača na uro, poleg "overtime." Če ste sedaj zaposleni pri obrambnem delu, se ne priglasite.

Wellman Engineering
7000 CENTRAL

PRODA

ali zamenja se hišo s 8 sobami, za loto. Nahaja se na 519 E. 185th St., na glavni ulici, blizu trgovin in transportacije. Hiša je v dobrem kraju in izvrstnem stanju. — Lota je 55 x 187.

JOHN ROBICH
BUILDING CONTRACTOR
18650 Meredith Ave.
KEN. 5152

Konj

star štiri in pol leta, se proda. Tehta blizu 1.800 funtov — debelo zrebe. Oglejte si v nedeljo. JOE A. SIVEC, R. F. D. 2, ROSS RD., So. Madison, O.

V COLLINWOODU

Proda se hišo za tri družine, poleg trgovine, garaža za dva avta, kolnica, loto 80 x 130. Hitremu kupcu se žrtvuje za \$4.600.

KNIFIC REALTY

18603 St. Clair Ave.
IV. 7540
Ob večerih KEn. 0288

Išče se ženske

za čiščenje prostorov na zapadni strani mesta. Pokličite CH. 6991. Prospect Window Cleaning Co., 1107 Bolivar Rd.

Naprodaj

so nova drva za kurivo. Velika skladišnica za \$4.00 iz tovarne. Pokličite LI. 2067.

Proda se

hišo za 3 družine, blizu cerkve, šole in transportacije. 11 sob, kopalnica in vse udobnosti. Garaža za 2 avta. Zglasite se v nedeljo zjutraj od 9. do 11. ure na 16016 Parkgrove Ave.

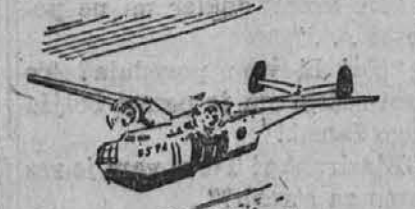
Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bondov in vojno-varčevalnih znank!

Slika nam je dal iz prijaznosti na razpolago Jugoslovanski informacijski center v New Yorku.

What You Buy With WAR BONDS

At Midway, in the Coral Sea and from General MacArthur's headquarters in Australia, the Navy patrol bombers are searching out enemy bases, ships and transports and "completing their mission." The Navy Patrol Bomber costs about \$750,000.

Our factories are turning out hundreds of these bombing ships. Yet it is only through your investment in War Bonds and Stamps you can do your share to help provide patrol bombers for our rapidly increasing air force. Invest at least ten percent of your income every payday in these Government securities and do your bit to win and shorten the war. Our airmen are depending on your help.

U. S. Treasury Department

Oglašajte v ... Enakopravnosti

AVTOMOBILSKA POSTREŽBA

ELYRIA AUTO REPAIR AND WELDING
Towing, Parts, Batteries, Painting Body Fenders
6815—31 SUPERIOR AVE.
ENDicott 9361
Moderna slovenska popravilnica
PRODAJAMO TUDI NOVE WILLYS AVTOMOBILE IN TRUKE

RE-NU AUTO BODY CO.

982 East 152nd St.
Popravimo vaš avto in prebarvamo, da bo kot nov.
Popravljamo body in fenderje. — Welding!
J. POZNIK — M. ZELODEC
Glenville 3830

CVETLIČARNE

Slovenska cvetličarna
Jelenc Florists
15302 Waterloo Rd.
IVanhoe 0195

GASOLIN

MIKE POKLAR
E. 43 St. in St. Clair Ave.
ENDicott 9181

Gulf Refining Gas Station
Izvršujemo tudi prvovrstna popravila na avtomobilih.

STOPAR'S HI-SPEED SERVICE
905 East 185th St.
Official OPA Tire Inspection
Mi imamo avto-rack; najnovejšo napravo za mazanje avtomobilov. Delo garantirano. Se priporočamo.

RAZNO

POZOR, MIŠNI GOSPODARI!
Kadar potrebujete popravila pri vaših poslopih, pri strehi, zlebovih ali fornizih, zglasite se pri
LEO LADIHA
1336 E. 55th St. Henderson 7740

KREMZAR FURNITURE
Trgovina s pohištvi in vsemi potrebščinami za dom
6405 ST. CLAIR AVE.
ESdicott 4273 — Cleveland, Ohio
3063 PEARL AVE.
Lorain 7147 — Lorain, Ohio

E. 61st St. Garage

Frank Rich, lastnik.
Se priporočamo za popravilo in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

GOSTILNA

Frank Mihčič Cafe
7114 St. Clair Ave.
DOBRO PIVO, ŽGANJE IN PRIGRIZEK
ENDicott 9359

KO ZAZELITE KOZAREC dobre pive, vina ali žganja, obiščite

Louis Seme Cafe
6507 St. Clair Ave.,
Za privatne zabave pokličite EN. 9026
Odperto do 2:30 ure zjutraj

HECKER TAVERN

John Sustaršič in Frank Hribar
1194 E. 71 St.
Pri nas dobite vedno dobro pivo, vino in žganje ter okusen prigrizek.
Odperto do 2:30 ure zjutraj.

J. SIMCIC in J. MAERN
priporočata svoj
GAY INN
6933 St. Clair Ave.
Odperto do 2:30. — Mize za večje družbe
ENDicott 8811

MARIO'S CAFE

6220 St. Clair Ave.
ENDicott 9138
V vročem času se prileže kozarec dobre pive. — Pri nas dobite tudi žganje in vino ter dober prigrizek. Se priporočamo za naklonjenost.

RUDY BOŽEGLAV

WINERY
6010 ST. CLAIR AVE.
Najfinejša vina, domačega izdelka, dobite na kozarec ali v večji količini za na dom.
Postrežemo tudi z okusnim prigrizkom.
Se priporočamo!

Oglašajte v ... Enakopravnosti

ALOJZ KRAIGHER

MLADA LJUBEZEN

"Kaj me vsi skupaj brigate? Pustite me pri miru!"

In vendar je tuintam poškilila proti Tomu. Smilil se ji je on in smilila se je sama sebi. Ni vedela, kako ji je — in česa si želi — in česa si ne želi; a bilo ji je tesno v prsih in hrepenenje je divjalo v njih ... Grdo je pogledala tudi Toma, še enkrat sunila z nogo in pomislila:

"Tepec! Zdaj bi se pritisnila na tvoje prsi ... Zdaj bi me lahko poljubil ... Vse bi ti pustila ... Ali bi ne mogel pregnati zgage tu na moji desni, ki hoče biti 'ženin'?"

Pa se je tiho nasmehnila in se nagnila z ramo k žitniku:

"Gospod Tomo, ali ste že ves bencin pokurili?"

"Gospod je že ves bencin pokuril, da, — milostiva gospodična!"

Bricko mu je bilo v sreči, onemogla ginjenost ga je bila omrtvila; bal se je, da bo kar zajokal ... Vstal je sunkoma in se pripravil na izstop. — Vera se je zdržnila; a ko je videla, da se je opotekel, se je nasmehljala sama vase:

"Oh, gospodek, — zdi se mi, da vendar še gori!"

Luči so brzele mimo, vlak je škripal, ropotal in se počasi ustavljal.

Tomo se je zdajci obrnil k Drnovšku in ga pogledal z divjo jezo:

"Gospod ženin, — vi se peljete s prihodnjim vlakom v Celje, — kaj?"

Ta je stopil proti njemu in dostojanstveno v d ržal pogled:

"Peljem se; — ampak to vas toliko briga, kolikor mene vaša pijanost! Razumete, gospodek?"

Tomo je nameril z roko, da bi udaril. V istem hipu so trčili železniški vozovi skupaj, vlak se je ustavil ... Tomo je omahnil; Drnovšek se je lovil z rokama, a pogleda ni umaknil od nasprotnika. Vera je skočila med oba in z ukazujočo kretnjo ukrotila razjarjenega Drnovška. Zunaj pa je prišla žitnika pod pazduho in ga naglo vlekla za seboj. On se je otepal in se oziral s škripajočimi zobmi:

"Čakaj, da mu kupim karto in da mu dam popotnico!"

Ko sta se sešla z ostalo družbo, ga je ona popustila ter se oklenila Zinke in obeh nečakinj. Tomo se je skrivil v ovratnik in stisnil roke v žepa. Hodil je ob strani, prežal na Vero in mrmljal sam zase:

"Jaz ti že pokažem ženina, nevestica! Jaz ti ga pokažem."

— Drugi in tretji dan sta obadva kujala. Četrty dan sta bila skupaj v družbi. Vera je bila resna in zamišljena, trpek nasmehljaj ji je igral krog ust. Pod očmi je imela lahne sence. Pogled ji je bil vlažen, nestalen in izbegavač, kakor bi se bala, da se ji zastrmi, kamor bi ne smel strmeti. — Tomo je bil nataknjen, siten in zbadljiv. Nalšč je buljil v Vero, predržno in izzivajoče, kakor bi imel pripravljen zanj brezobzirno zabavlječo.

Vera je zagovarjala z nekoliko otročjo trmo najrazvratnejše nazore.

"Pameten je oni, ki živi trenutku," — je trdila. "Čegava je bodočnost? In kakšna je bodočnost? Kdo si jo more sam ustvariti? Sto naletenkosti ti prekopicne vsak načrt."

"Če ni dovolj soliden," — je pripomnil nekdo.

"Če ni dovolj moralen," — je rekla Zinka, ki se je zgrazala nad prijateljico.

"Pojdite se mi solit s solidnostjo in moralnostjo in z vso to šaro čednosti in kreposti! Človek naj živi in ne samo životari! Vsakdo ima pravico do izživetja. In vsakdo ima celo dolžnost, do pokaže svoje sile in uporabi svoje darove."

"Kdo pa brani?"

"Moškim nihče; a ženskam je zabranjeno," — Lica so ji zagorela, oči so se ji bliskale: — "Enakopravnosti z a h tevam. Današnji družabni red nam je krivičen, zato pa ga prevrže-mo."

"Kar na delo!" — se je oglašil Tomo porogljivo in se je škodoželjno nasmehal.

Vera je zardela preko oči in čela in povesila glavo:

"Treba je razumevanja in dobre volje, ne pa zlobnih zafrkacij."

"Saj nihče ne zafrkuje! — Ampak — gospodična zagovarja — svobodno ljubezen. Ali nistem prav razumel?"

"Kdo je to trdil?" — se je razburila Vera in široko odprte oči so ji postale kalne.

"Torej fraze!" — je razsodil Tomo brez usmiljenja "Ženski je samo na tem, da pride pod zakonski jarem. Poročni list je zanj osvobodnica, vstop v življenje, v katerem se lahko do kraja izživi — s hišnimi prijatelji."

Vera je še bolj povesila glavo, nestrpnost je pulila rese iz namiznega prta ... Nenadoma ni mogla več vzdržati; vrgla je glavo vznok, da ji je padla solza v loku iz očesa, — vstala je in odšla. —

Po enajstih se je vrnil Tomo iz kavarne. Že od daleč je zapazil, da gori pri Veri luč. Ko je zaklenil hišne duri za seboj, mu je začelo srce neznansko utripati ... Ali bi si drznil? Ali bi smel poskusiti? — Po prstih se je spizljal do stopnic; previdno in počasi se je tipal ob drzajih ... Tuintam so mu zašklepetali zobje od mraza — in vendar ga ni zeblo, kot plamenč požar mu je buktelo v prsih ... Deska mu je zaškripala pod nogo; — obstal je in poslušal, če ga ni izdala ... Sam ni vedel, kdaj je došel pred njena vrata. Z levico se je držal za oboj, desno nogo je dvignil in jo z neskončno pazljivostjo položil na nizki prag ... In vendar je zaškripalo pod njim ... V glavi mu je zašumelo kakor v prazni školjki ... Iztegnil je roko in potrkal ... prav narahlo ... niti vedel ni, ali je potrkal ali ne ...

"Kdo je?" — Notri se je oglašila stopinja.

Tomo je pritisnil kljuko ... bila je odprta ... Vera je stala

Na levi sliki vidimo ameriške bojovnike na krovu ladje, ki nosi letala, ko se krepčajo s sendviči in kavo, dočim plove ladja sovražniku nasproti. Na sliki na desni pa vidimo ameriškega mornarja, ki izravnavo pasove s 50-kaliberskimi naboji za strojnice, katere so montirane v ameriških letalih.

Na sliki vidimo posode, ki so jih izdelali ameriški vojaki na Panami iz ogromnih orehov ali sadežev kokosove palme.

Kapitan Joe Foss, ki je star 27 let in doma iz Sioux Falls, S. D., je sestrelil med 450 letali, ki so jih sestrelili ameriški letalci na Guadalcanalu, sam 22 letal.

pred njim — vsa začudena, z zaspanimi in objokanimi očmi, — oblečena, s svetlim šalom ob plečih ...

"Ali ste še pokonci, gospodična?"

"Kaj pa iščete pri meni?"

On je samo čutil, da ni razžaljena, da niti ni preveč začudena. Stopil je naprej in zaprl vrata za seboj. Prijel jo je za roko:

"Gospodična Vera: — prišel sem vam povedat ... Jaz vas ljubim, Vera! Ali ne vidite, da to ne gre tako naprej?"

Ona mu je umaknila roko in se zavila v šal:

"Torej naj gre nazaj!"

"Ne šaljite se, Vera! Saj ni res, da me nimate nekoliko radi ... Jaz ne vem, zakaj se branite?! Stokrat sem že slutil ..."

"Kam pa naj to pride? Ali more imeti kak namen ta vaša ljubezen?"

"Ljubezen ne računi. Kaj je treba namena ljubezni? Ljubezen je — in namen! In če je ... gospodična Vera, — ne more nati! Če je ljubezen prava, ima namen že v sebi — in ima večnost v sebi ... Ljubezen je nesebična. Ljubezen ne prša: kaj, kako in kdaj? To pride sa-

Na krovu ameriške matične ladje

Na levi sliki vidimo ameriške bojovnike na krovu ladje, ki nosi letala, ko se krepčajo s sendviči in kavo, dočim plove ladja sovražniku nasproti. Na sliki na desni pa vidimo ameriškega mornarja, ki izravnavo pasove s 50-kaliberskimi naboji za strojnice, katere so montirane v ameriških letalih.

mo ob sebi. — Vera?"

"Torej svobodna ljubezen!"

"Vera, oprostite! Saj vas nisem hotel žaliti! To je bil samo obup ... Morate me razumeti! Ničesar ne zahtevam od vas. Nobene svobodne ljubezni. Samo besedico, gospodična Vera! Da ali ne? — Prosim, Vera!"

Vjel jo je za zapestja in držal kakor v kleščah. Ona je molčala in mu prodirajoče gledala v oči. Potem je rekla tiho:

"Izpustite me, gospod Tomo!"

"Da ali ne?"

Ona se je kratko zasmejala in se mu iztrgala:

"Najina ljubezen bi bila nemoralna, gospod Tomo!"

"Nemoralna? Ali nisem rekel? ..."

"Nemoralna, ker bi bila nesolidna! Načrt je nesoliden, zato se mora izjaloviti. Lepo vas prosim, Tomo, kaj pa hočete vi z mano? Ko bodo vaši načrti lahko solidni, bom jaz že — nesolidna, — prestara, Tomo!"

"Ne govorite, Vera!"

"Haha ... Kako pa si to predstavljate? — Za enodnevno igrarico sem si predobra, Tomo! Ko pa bi zahtevala resnosti od vas, zdaj že resnosti od vas, — potem vas ukradem vaši bodočnosti in vas onesrečim, ker izpodrežem vaš razvoj."

"Gospodična Vera, vse to ne pride v poštev! Če je ljubezen silna, ne prša za bodočnost. Meni je samo za vas na svetu, Vera, samo za vas! Brez vas ne prašam za bodočnost! In zlasti ta trenutek, Vera, kaj nama je bodočnost? 'Pameten je oni, ki živi trenutku!' — ste rekli prej."

"To ste si zapomnili? Naha-ha ... to je bil obup, to niso bile moje misli ... in tudi vaše niso ... Ne ne, Tomo, le bodiva pametna! Vaša mati bi me križala!"

Naenkrat se mu je zdela tako neizrečeno hladna, da je bil ves poparjen in nesrečen.

"Gospodična Vera!"

"Gospod Tomo, lahko noč! Pojdite zdaj, prosim vas! Pomislite, na kakšen glas pridem, če kdo izve, da ste bili tu pri meni!"

"Ne grem, dokler mi ne poveste ..."

"Kaj bi vam povedala? To vam rečem, da je pamet boljša nego žamet!"

Blaziranka! Torej vam je res samo za streho?"

Njen obraz se je zdajci zresnil, ustnice so se ji stisnile in zategnile:

"Tako je, Tomo! Zdaj pa z bogom! Le tiho hodite, da vas kdo ne čuje!"

Bridko razočaranje mu je divjalo v prsih. Popolnoma iztreznjen se je obrnil k vratom:

"Lahko noč, gospodična Vera!"

Ona se je tesneje zavila v šal in se zdržnila kakor bi jo bil mraz spletel.

S kislim in zverženim nasmehom se je Tomo še enkrat obrnil k nji:

"Zadovoljen, — dama moja!"

Led je bil prebit. Postala sta vesela in razposajena, dražila sta se in zbadala; — in dražila in zbadala sta druge, da je oživela družba in se razradostila poleg njiju, kakor bi bila prišla mednjo nedolžnost angelcev in poskočnost dece ...

V nedeljo po Svetih Treh Kraljih sta bila z vsemi zopet nekeje v okolici. Harmonika je igrala v krmi. In mahoma so bile mize in stoli ob stenah, mladina pa se je zavrtela v razigranem plesu. — Tomo in Vera sta plesala kakor sama zase. Sredi družbe sta bila zdajci osamela kakr bi ju obkrožal neviden in neprodiren sij njunih medsebojnih simpatij. Igrala sta se z ognjem kakor bi bila čudežno zavarovana zoper opekline ...

Ko so se v temi vračali domov, sta bila daleč spredaj. Držala sta se oklenjena in hitela

Ustanovljeno 1908

ZAVAROVALNINO VSEH VRST VAM TOČNO PRESKRBI

Haffner Insurance Agency

6106 St. Clair Ave.

ZAVESE

Tu si lahko izberete kakor-šnekolik vrste zavese, katerih imamo v zalogi nad 300 različnih vzorcev.

ZA POPRAVILA NE RACUNAMO

Odprto ob večerih do 9. ure

Parkwood Home Furnishings

7110 St. Clair Ave. ENdicott 0511

Vprašajte za Jennie Hrovat

NAZNANILO

Naznanja se vsem delničarjem St. Clair Savings and Loan Co., da se v **ponedeljek, 11. januarja, 1943** vrši LETNA SEJA delničarjev v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. v dvorani št. 1, ob 7. uri zvečer.

ST. CLAIR SAVINGS & LOAN CO.

Paul J. Schneller, tajnik

What You Buy With WAR BONDS

Uncle Sam pays out \$44.81 for an enlisted man's barracks equipment for one year. Included in this equipment is the issue of one folding chair for each three enlisted men at \$1.65 each.

In addition, officers have their own chairs. So the issue of folding chairs runs into the millions. You can help pay for this little comfort for our boys in training with your purchase of War Bonds. A few War Stamps will buy a folding chair. INVEST AT LEAST TEN PERCENT of your income in War Bonds every payday and do your bit toward winning the war. U. S. Treasury Department

ZAVAROVALNINO

za hiše, pohištvo in avtomobile vam preskrbi

MIHALJEVIĆ BROS.

6424 St. Clair Ave.

Zavarovalnina na pohištvo za vsoto \$1000 vas stane le \$5.00 za tri leta.

Prijatelj's Lekarna

ST. CLAIR AVE. VOGAL E. 68 ST.

PRESCRIPTION SPECIALISTS

ENdicott 4212

Zastonj pripeljemo na dom

Zavarovalnino

proti ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam itd.

JANKO N. ROGELJ

6208 SCHADE AVE.

POKLICITE:

ENdicott 0718

1943 — 3 RING

GROTTO CIRKUS

Vsak večer: 10. do 24. jan.

(razven ob sobotah)

POPOLDANSKA PREDSTAVA DNEVNO

Vstopnice pri Bond's in v areni

Ob večerih: \$2.20, \$1.85, \$1.35, 95c

Pop.: \$1.50, \$1.00, 75c, 55c

Splošna vstopnina 55c

ARENA

3737 Euclid EN. 3700

FOR VICTORY

BUY UNITED STATES WAR BONDS AND STAMPS

INVEST IN VICTORY!

Our boys can take the War to the enemy, if we back them up with ships and tanks and guns! But that takes money! Help your Government to put the tools of war into the hands of our soldiers by purchasing War Savings Bonds and Stamps. And remember ... just one Bond can't lick the Axis any more than just one gun! It takes millions of Americans buying War Savings Bonds and Stamps every day!

Bonds cost \$18.75 and up ... and they pay you back one-third more in only 10 years! Stamps cost 10¢, 25¢, and up ... soon total the price of a Bond if bought regularly. Help our boys on the fighting fronts wherever they may be! Buy War Savings Bonds as an investment for yourself and your country.